

LINGUOCULTURAL ASPECT OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE MANAGERS

O.V. Popova

The article focuses on the importance of linguocultural aspect in the process of professional training of future managers. The content of the aspect is determined and the notion of linguocultural competence of future managers is defined.

Key words: professional training of managers, intercultural communication, linguoculturology, linguocultural competence,

Попова Оксана Володимирівна – аспірант Донецького національного технічного університету (м. Покровськ, Україна). E-mail: Oksana_wp@ukr.net

Popova Oksana Volodymyrivna – Post-graduate Student, Donetsk National Technical University (Pokrovsk, Ukraine). E-mail: Oksana_wp@ukr.net

УДК 37.014:316.362

РОЛЬ І МІСЦЕ СІМ'Ї В ПРОЦЕСІ РОЗБУДОВИ ОСВІТНІХ ОКРУГІВ ЯК ІННОВАЦІЙНОЇ ВІДКРИТОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ СИСТЕМИ

В. М. Проскунін, У. В. Проскуніна

У статті розкрито теоретико-методологічні засади управління освітніми округами в освітньому просторі; визначено місце й роль сім'ї у формуванні компетентної особистості.

Ключові слова: освітній округ регіонального типу, технологічна модель, механізми взаємодії суб'єктів освітнього округу, освітнє середовище, структурно-функціональні зв'язки, сім'я.

Постановка проблеми в загальному вигляді та її зв'язок з важливими науковими і практичними завданнями. Актуальність теми визначено необхідністю подальшої розробки теоретико-методологічних засад проектування інноваційних педагогічних систем та обґрунтування можливостей їх реалізації в умовах сім'ї, більш якісного використання на практиці ідеї взаємодії соціальних інститутів суспільства щодо виховання особистості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковане вирішення даної проблеми і на які спирається автор. У контексті нашого дослідження ми спиралися на наукові погляди В.Г. Григоренка [4; 5], який довів, що інноваційна педагогічна система є сукупністю технологічних моделей тих інститутів освіти, що входять до її складу, чи її утворюють для трансформації, модернізації та реформування навчально-виховного процесу в різних ланках освіти. Цінними для нашої розвідки є також праці інших відомих вчених [1; 2; 3; 4; 6; 8]

Виділення раніше не вирішених частин загальної проблеми, котрим присвячується означена стаття. У вітчизняній педагогіці загалом існує велика кількість досліджень, присвячених проблемам становлення й розвитку сім'ї, проте питання моделювання її діяльності в структурі освітніх округів регіонального типу здебільшого залишилися поза увагою науковців.

Мета статті полягає у визначенні місця й ролі сім'ї в межах освітнього середовища ООРТ.

Мета статті зумовила вирішення таких завдань:

- 1) визначити складові розвитку освітнього округу регіонального типу;
- 2) створити технологічну модель сім'ї в умовах освітнього середовища ООРТ;
- 3) реалізувати принцип комплементарної функціональності соціально-освітніх установ у межах освітнього середовища освітнього округу регіонального типу.

Виклад основного матеріалу дослідження з повним обґрунтуванням отриманих результатів. Проблема управління процесами розбудови освітніх округів полягає, насамперед, у практичній площині реалізації інноваційних моделей в освітньому просторі міста, регіону.

Створення освітніх округів, на нашу думку, дозволяє максимально забезпечити ефективність комплементарної організації навчально-виховного процесу в межах певної території, зокрема регіону.

Реалізація програми їх діяльності, механізмів соціально-педагогічної взаємодії суб'єктів освітнього округу регіонального типу (ООРТ) забезпечить ефективність модернізації освіти.

З урахуванням мети організації ООРТ, структури спеціальних принципів проектування інноваційної педагогічної системи, наукових поглядів відомих вчених [1; 2; 3; 4; 6; 8] ми розробили технологічну модель сім'ї (рис. 1).

Ми виходимо з того, що системоутворювальним чинником технологічної моделі сучасної сім'ї була мета функціонування означеного соціального інституту в освітньому середовищі. Родина як соціальний інститут утворюється для організації оптимальної форми спільної взаємодії між людьми, у межах якої здійснюється господарсько-економічна, репродуктивна, комунікативна, виховна, професійно-орієнтаційна, рекреативна та психотерапевтична діяльність (на засадах шлюбу, кровної спорідненості, усиновлення, опіки).

Отже, структурована мета функціонування сім'ї в соціальному та освітньому середовищі визначає, що впродовж усього життя особистості сім'я є тим найближчим мікросоціальним оточенням, яке опосередковує і детермінує своєрідність її життєдіяльності, тому родина є провідним чинником соціалізації особистості.

Нами було визначено низку соціально-педагогічних завдань функціонування технологічної моделі сучасної сім'ї:

- 1) забезпечення розумового, фізичного та психолого-емоційного розвитку дитини;
- 2) формування статевої ідентифікації дитини (гендерне виховання);
- 3) забезпечення розвитку нахилів, здібностей, потенційних можливостей дитини в різних сферах навчальної, трудової, культурної, спортивної діяльності;
- 4) здійснення професійної орієнтації дитини відповідно до її нахилів, здібностей, сімейних трудових та професійних традицій (продовження професійної діяльності матері, батька, династії);
- 5) забезпечення дитині почуття захищеності, оптимістичних сподівань на майбутнє, позитивної "Я"-Концепції дитини;
- 6) забезпечення оволодіння дитиною основами загальноосвітніх знань, навичок, умінь та життєвих і освітніх компетентностей;
- 7) формування в дитини пізнавальної мотивації та мотивації досягнення успіху в процесі навчальної, виховної, трудової та спортивної діяльності;
- 8) оволодіння дитиною основними соціально-педагогічними нормами поведінки та навчально-виховної діяльності.

У процесі проектування технологічної моделі сучасної сім'ї, визначення механізмів її взаємодії з суб'єктами освітнього округу регіонального типу ми виходили із того, що сім'я є першоосною духовного, економічного та соціального розвитку суспільства. У процесі свого розвитку сім'я набула функцій, які лише разом забезпечують

повноцінність її існування, саморозвитку та широку життєдіяльність як соціально-виховного інституту відкритого типу (рис. 1).

Системно-структурний аналіз соціально-педагогічних функцій сім'ї забезпечив формування мережі структурно-функціональних зв'язків між компонентами технологічної моделі сучасної сім'ї. Такі зв'язки утворюють дуже важливий інноваційний компонент – мікросередовище сім'ї. Це новоутворення в структурі технологічної моделі освітнього округу регіонального типу ми визначали як сукупність освітніх, соціальних та економічних умов реалізації якісних навчально-виховних послуг та життєдіяльності людини, що впливають на її свідомість, поведінку та різні форми побутової, навчальної, виховної, трудової, фізкультурно-оздоровчої, спортивної діяльності дитини в умовах сім'ї. Соціалізація дитини невід'ємна від мікро- та макроосвітнього середовища технологічної та концептуальної моделі ООРТ, на якісний стан яких суттєво впливають якісні та кількісні характеристики сучасної сім'ї (рис. 1).

Результати наших досліджень дозволили визначити низку відмінностей однієї сім'ї від іншої за такими параметрами:

- 1) соціально-культурний – освітній та культурний рівень подружжя, їхня участь у соціальному житті суспільства;
- 2) соціально-економічний – майнові та фінансові характеристики сім'ї, зайнятість подружжя у сфері виробництва;
- 3) техніко-гігієнічний – умови проживання, обладнання житла, особливості способу життя;
- 4) демографічний – кількість членів сім'ї.

Параметризація якісного стану сучасної родини дозволила нам систематизувати характерологічні показники та класифікаційні ознаки визначення типу сім'ї, що є потужним чинником її початкової якості функціонування в освітньому середовищі. У зв'язку з цим у структурі технологічної моделі було схарактеризовано типи сімей за такими класифікаційними ознаками:

- 1) за загальним складом – нуклеарна, складна (кілька поколінь), неповна, материнська;
- 2) за кількістю дітей – бездітна, малодітна, багатодітна;
- 3) за наявністю нерідних дітей – опікунська, прийомна;
- 4) за сімейним стажем – молода, середнього шлюбного віку, зріла сім'я;
- 5) за типом устрою в сім'ї – демократична (партнерська), авторитарна (домінаторна);

соціальних інститутів суспільства, соціальної профілактики, соціально-педагогічного патронату, наступності, соціальної адаптації та соціальної реабілітації.

Висновки і перспективи подальших досліджень. Усе зазначене вище дозволило нам дійти таких висновків:

1. У педагогіці моделювання набуває особливого значення у зв'язку із завданням підвищення теоретичного рівня педагогічної науки, бо воно функціонально пов'язане з абстрагуванням та ідеалізацією, за посередництва яких відбувається параметризація та виділення структурно-функціональних сторін модельованих об'єктів, процесів, механізмів взаємодії суб'єктів (відтворених на концептуальній та технологічних моделях). Педагогічна модель визначається як система елементів, що відтворює певні сторони, зв'язки, функції, механізми, наслідки освітніх систем, що вивчаються (відтворення структурно-функціональних характеристик певного об'єкта на іншому об'єкті, спеціально створеному для його вивчення).

2. На підставі теоретичних та експериментальних досліджень нами була створена авторська технологічна модель суб'єктів навчального процесу, які входили до його складу (сім'я). Модель була розроблена для трансформації, модернізації та вдосконалення системи освіти на регіональному рівні (регіоналізація освіти), у якій був реалізований новітній підхід, що дозволив згрупувати економічні, соціальні, освітні, наукові, інформаційні, комунікаційні, мезоосвітні та демографічні чинники в структурі мікроосвітнього, мезоосвітнього та макроосвітнього середовища (суб'єктів педагогічної системи та освітнього округу регіонального типу в цілому), що забезпечило можливість розробити інноваційну відкриту технологію вдосконалення освітнього простору.

3. Сім'я посідає чільне місце в системі освіти ООПТ. Названий процес взаємодії передбачає включення дітей, їхніх батьків, педагогів у систему суспільних відносин через засвоєння та реалізацію соціально-педагогічного досвіду.

У перспективі дослідження – визначення місця й ролі дошкільного навчального закладу в розвитку ООПТ.

Література

1. Амосов Н. М. Моделирование мышления и психики / Н. М. Амосов. – К.: Наукова думка, 1965. – 304 с.
2. Бабанский Ю. К. Оптимизация процесса обучения / Ю. К. Бабанский. – М.: Педагогика, 1977. – 254 с.

3. Бех І. Особистісна парадигма у виховному процесі / І. Бех // Освіта. – 1997. – № 33-34. – С. 8-9
4. Григоренко В. Г. Профессионально-педагогическая мотивация и технологии ее формирования : монография / В. Г. Григоренко. – Одесса: Изд-во ЮУГПУ им. Ушинского, 2003. – 162 с.
5. Григоренко В. Г. Теория мотивированных дифференциально-интегральных оптимумов педагогических факторов в физической и социальной реабилитации человека: монография / В. Г. Григоренко. – М.: Фонд социальных изобретений России, 2001. – 142 с.
6. Докучаева В. В. Проектирование инновационных педагогических технологий у современному освітньому простору: монографія / В. В. Докучаєва. – Луганськ : Альма-матер, 2005. – 304 с.
7. Проскурнін В. М. Організаційно-педагогічні умови діяльності освітніх округів на регіональному рівні : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 «Загальна педагогіка та історія педагогіки» / В. М. Проскурнін. – Луганськ, 2008. – 256 с.
8. Ясвин В. А. Образовательная среда: от моделирования к проектированию: монография / В. А. Ясвин. – М.: Смысл, 2001. – 365 с.

РОЛЬ И МЕСТО СЕМЬИ В ПРОЦЕССЕ РАЗВИТИЯ ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫХ ОКРУГОВ КАК ИННОВАЦИОННОЙ ОТКРЫТОЙ ПЕДАГОГИЧЕСКОЙ СИСТЕМЫ

В.Н. Проскурнин, У.В. Проскурнина

В статье раскрыты теоретико-методологические основы управления образовательными округами в образовательном пространстве; определены место и роль семьи в формировании компетентной личности.

Ключевые слова: образовательный округ регионального типа, технологическая модель, механизмы взаимодействия субъектов образовательного округа, образовательная среда, структурно-функциональные связи, семья.

ROLE AND PLACE OF THE FAMILY IN THE PROCESS OF THE DEVELOPMENT OF THE EDUCATIONAL DISTRICTS AS AN INNOVATION OPEN PEDAGOGICAL SYSTEM

V.M. Proskunin, U.V. Proskunina

The article deals with the theoretical and methodological principles of managing of the educational districts in the educational space; the place and role of the family in the formation of a competent person is defined.

Key words: educational district of regional type, technological model, mechanisms of interaction of subjects of educational district, educational environment, structural and functional relationships, family.

Проскунін Володимир Миколайович – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи, проректор із науково-педагогічної роботи та соціально-економічного розвитку ДВНЗ “Донбаський державний педагогічний університет” (м. Слов'янськ, Україна). E-mail: vproskunin@mail.ru

Proskunin Volodymir Mykolayovich – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Chair of Social Pedagogy and Social Work, Vice-Rector in Scientific and Pedagogical Work and Social and Economic Development of the SHEI “Donbas State Pedagogical University” (Slovyansk, Ukraine), e-mail: vproskunin@mail.ru

Проскуніна Уляна Володимирівна – магістрант Вільного університету Берліна (Германія). E-mail: vproskunin@mail.ru

Proskunina Ulyana Volodymirivna – Undergraduate of the Open University of Berlin (Germany). E-mail: vproskunin@mail.ru

УДК 37.035:061.213

ЦЕННОСТИ ГРАЖДАНСКОГО ОБЩЕСТВА В МЕЖДУНАРОДНОМ ПРАВЕ И ПРОБЛЕМА ИХ ФОРМИРОВАНИЯ У СТУДЕНЧЕСКОЙ МОЛОДЕЖИ

С. Ф. Рашидов

В статье дан анализ международных документов, посвященных проблемам формирования у студенческой молодежи ценностей гражданского общества. Подчеркивается, что воспитание и образование являются предметами нормативно-правового регулирования, в том числе и прежде всего ценностей гражданского общества (прав и свобод человека, толерантности, культуры мира, гражданственности и т.д.); раскрываются основные международные принципы, задачи и ценности в области воспитания и образования.

Ключевые слова: ценности, гражданское общество, воспитание, образование, международное право, студенческая молодежь.

Актуальность проблемы. Воспитание как социальный институт и совокупность общественных взаимодействий регулируются

правовыми нормативными системами. Значительную роль в процессе воспитания ценностей гражданского общества играет правотворческая деятельность международных организаций и условия, при которых каждый может пользоваться своими гражданскими, политическими, экономическими, социальными и культурными правами.

О значимости законодательства для воспитания писали еще древние философы. В частности, древнегреческий философ Аристотель в своей знаменитой работе «Политика» замечает: «Едва ли кто-нибудь будет сомневаться в том, что законодатель должен отнестись с исключительным вниманием к воспитанию молодежи, так как в тех государствах, где этого нет, и самый государственный строй терпит ущерб» [1, с. 628].

В настоящее время насчитывается несколько сотен международных и национальных правовых актов, в которых используются понятия воспитание и образование.

К сожалению, международное право в области образования и воспитания является тайной для большинства людей, включая ученых, преподавателей и студентов, изучающих педагогические науки. За исключением разработок по образовательному праву, практически нет исследований по данной проблематике.

Целью исследования является анализ важнейших международных документов, в которых речь идет о воспитании ценностей гражданского общества (права человека, автономия личности, толерантность и т.д.).

Изложение основного материала исследования. Воспитание и образование являются предметами нормативно-правового регулирования как на национальном, так и на международном уровне. К примеру, в статье 26 Всеобщей декларации прав человека говорится о праве каждого человека на образование, которое «должно быть направлено к полному развитию человеческой личности и к увеличению уважения к правам человека и основным свободам. Образование должно содействовать взаимопониманию, терпимости и дружбе между всеми народами, расовыми и религиозными группами и должно содействовать деятельности Организации Объединенных Наций по поддержанию мира» [6, с. 35]. Это положение находит дословное отражение в таких универсальных документах, как Конвенция о борьбе с дискриминацией в области образования (1960 г.) и Международном пакте об экономических, социальных и культурных правах (1966 г.). В Конституции Украины праву на образование посвящена ст. 35.